

УДК 747:725.8+725

ВИЗНАЧЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ У ФОРМУВАННІ ІНТЕР'ЄРУ МОЛОДІЖНОГО ЦЕНТРУ КУЛЬТУРИ ЗА УМОВИ РЕНОВАЦІЇ ПРОМИСЛОВОЇ БУДІВЛІ**Сергєнков С. О., Заварзін О. О.**

Київський національний університет технологій та дизайну

В статті визначено принципи, тенденції формування інтер'єрного простору та доведено актуальність реновації промислових будівель під інноваційні заклади розвитку культури молоді. Визначено перспективні принципи та тенденції функціонування сучасного центру культури для молоді. Виявлено перспективні засоби і методи формування інтер'єру сучасного центру культури для молоді з урахуванням сучасних проблем організації простору. Отриманні результати можуть бути використані в процесі реновації промислової будівлі при проектуванні інтер'єрного середовища центру культури.

Ключові слова: *центр культури, реновація, промислова будівля, інновація, інтер'єрний простір, дозвілля*

Науково-дослідницька модель, яка була розроблена в колишньому СРСР, на даний час не відповідає вимогам соціуму, малозмістовна та застаріла. Центри культури для молоді є установами пошукової, організаційної та виховної роботи з підлітками та дітьми. Це установи, які організують та забезпечують молодих людей усіма умовами для проведення культурного дозвілля у всій його повноті і різноманітності відповідно до їхніх потреб, інтересів і можливостей. Тенденції в розвитку культурного дозвілля полягають у:

- мотивації особистості до пізнання, саморозвитку та творчості, реалізація додаткових освітніх програм і послуг в інтересах особистості, суспільства, держави;
- значному залученні всіх соціальних ресурсів та джерел, щоб створити умови для творчого розвитку молоді та дітей, їх самореалізації та професійного самовизначення у новому контексті;
- створення поліфункціональних споруджень та інтер'єрних конструкцій з безпосереднім продовженням функціональності, синтез клубу з іншими творчими та робочими просторами;
- розробка інтер'єру, який буде максимально наближений до навчально-розважального середовища для позитивного психологічного та соціального впливу на молодь та дітей;

- використання у інтер'єрному просторі високотехнологічних матеріалів з метою надання високої якості та зручності навчально-розважальному процесу.

Постановка завдання

Реновація промислової будівлі є досить актуальною темою на сьогоднішній день в Україні. Адже її ціль полягає у забезпеченні потреби сучасного простору, який надасть молоді змогу виявити свої навички, таланти і вміння шляхом дослідження, пізнання та самореалізації. Інтер'єрне середовище культурно-розважального центру має відповідати певному ряду спеціально розробленої системи «навчання-дослідження-розвага». Простір даної установи зобов'язаний поєднувати зони для навчального процесу та розважального середовища, що сприятиме великому збільшенню інтересу до науки і творчості. Таким чином, складові частини інтер'єру повинні надавати психологічні та фізіологічні навантаження з відповідним продовженням функціоналу середовища. Постає проблема організаційних питань простору приміщення промислової будівлі переобладнаної під сучасний центр культури: обов'язково слід визначити перелік проблем та норм з метою покращення процесу організації простору сучасного центру культури завдяки розширенню його функцій. Питання культурно-дозвільної діяльності розглядалися Бабенко Н. Б., Боронніковою Г. А., Волощенко Г. Г., Шамсутдинова Д. В. та Ключко Е. М. [1-9].

Результати дослідження

Центри культури створюються у II половині XX століття, як багатофункціональні та багатофункціональні заклади. Якщо однопрофільні установи дозвілля дотримуються конкретного напрямку діяльності і об'єднують людей різних соціальних характеристик на основі спільного інтересу та спільних потреб (політичні, військові, науково-технічні, естетичні, спортивні, розважальні, тематичні), то багатопрофільні – функціонують як культурні комплекси та центри, в межах яких діють різноманітні гуртки, секції, об'єднання (творчого, розважального, спортивного характеру), майстерні, ігрові кімнати. Дослідники та науковці відзначають, що завдання й цілі однопрофільних закладів дозвілля на етапі їх становлення трансформуються, а то й повністю змінюються у процесі їх подальшої діяльності внаслідок розширення кола їх функцій, поступового перетворення на багатопрофільні установи. Центр культури, а також дозвілля представляє населенню неабиякий асортимент «технологій дозвілевих занять» або ж ставить для них нормальні умови і не має вузького профілю діяльності, його функціональна модель рухається у часі, містить певний комплекс науково-

розважальних занять. Предметно-просторове середовище центру дозвілля повинне володіти такими якостями як комфортність, можливість її максимального використання протягом денного і вечірнього часу, модульність і пропорційність просторових структур, контрастність і різноманітність дизайну, активізуюча функція (підготовка відвідувача до ситуації діяльності). Вона може бути створена на основі принципу організації наскрізних культурно-дозвілевих програм, в яких закладено дію, що об'єднує всю просторову середу культурного центру в єдине ціле. Відвідувач, на основі сценарного плану освоюючи структуру культурного середовища, формує свою індивідуальну культурно-дозвільну програму. Такі центри культури у своїй основі є поліфункціональними та забезпечують високий рівень культурного розвитку. Структура центрів культури різних епох утворювалась на основі багатьох композиційних елементів, що відповідали основним видам науково-розважальної діяльності: центр культури - місце відпочинку та навчально-дозвільне середовище. Основними цілями діяльності культурно-дозвілевих установ є розвиток мотивації особистості до пізнання та творчості, реалізація додаткових освітніх програм і послуг в інтересах особистості, суспільства та держави. А також задоволення творчих потреб молоді в оволодінні базовим комплексом практичних навичок і знань, мовою і способом художньо-образного мислення в області одного або декількох видів мистецтва, піднесення їх художньо-естетичного смаку і духовних витоків. Сучасний культурний центр має створити умови для творчого розвитку молоді, їх самореалізації та професійного самовизначення.

Можливі функції центру культури:

1. Інформаційна: бібліотека, консультації, Інтернет, виставки;
2. Розвиток творчості: театр, студія, театр моди, гуртки танців, пісні та ін;
3. Оздоровча: спортивні гуртки, спорт. заходи, басейн, тренажерний зал;
4. Розважальна: бар, дискотека, відеокафе;
5. Рекреаційна: табір відпочинку;
6. Самореалізація особистості: гуртки, студії, курси, виставки, фестивалі, конкурси і т. п.

Причинами, що викликали необхідність появи центру культури, можуть бути мінливість психологічних станів особистості, різноманітність процесів соціалізації особистості, способів її самореалізації і самовираження. А також зміна «способів регуляції соціальної поведінки» особистості та окремих груп з боку суспільства.

Внаслідок реновації промислової будівлі проєктувальник повинен надати центру інтер'єрну форму, здатну впливати на духовний та емоційний стан людини. Завдяки аналізу виявлені закономірні принципи в проєктуванні інтер'єрної композиції сучасних центрів культури – синтез навчально-розважального середовища з предметами та засобами навчання.

У наш час науково-дозвільні установи та центри культури втрачають свою популярність та значимість. Головна причина цього процесу полягає у малому забезпеченні утворення середовища, яке було б цікаве молодій людині. Особливо важливою є проблема матеріально-технічного забезпечення роботи організаторів та молоді.

Діяльність культурно-дозвільного закладу і його поліпшення залежить не тільки від вміль організації дозвілля, а й від обліку психолого-педагогічних чинників. Діяльність молодих людей в сфері вільного часу ґрунтується на добровільності, на особистій ініціативі, на інтересі до спілкування і творчості. У зв'язку з цим постає питання спілкування в колективах, і типології дозвіллевої поведінки. Тому говорити про змістовність заходів, про форми і методи роботи можна лише тоді, коли враховується психологія особистості і психологія груп, психологія колективів і мас. Реалізуючи мету розвитку творчих здібностей, враховуючи особисту ініціативу і добровільність в умовах дозвілля, рід діяльності людей, організатори дозвілля і створюють такі заходи, в яких закладені програми саморозвитку і творчості. Це є корінною відмінністю діяльності в умовах культурно-дозвіллевого закладу, від регламентованих умов (навчальний процес, трудова діяльність), де розвиток і збагачення особистості носять не настільки добровільний характер. Під час створення сучасних культурних центрів важливо враховувати, щоб установа представляла з себе цілковитий комплекс послуг, необхідний для організації та забезпечення масового активного відпочинку, розваги, відновлення фізичних і духовних сил. У основі концепції лежить модель рекреаційної і дозвілевої діяльності, яка має головною мету - відтворення в людині творчих здібностей, соціальної активності і фізичних сил, необхідних у основній життєдіяльності.

В результаті аналізу досвіду проєктування центрів культури в умовах реновації промислової будівлі пропонується розвиваюча концепція простору:

1. Здійснення принципів диференціації та послідовності в умовах комплексу.
2. Принцип відкритості, готовності середовища до зміни людської діяльності.

3. Принцип динамічності, передбачає створення умов для зміни і утворення простору.
4. Принцип зонування, реалізує можливість побудови не перетинаючих одна одну сфер активності і дозволяє молоді займатися різними видами діяльності.
5. Принцип емоційності середовища, індивідуальної комфортності і емоційного задоволення людини.
6. Принцип естетичної організації середовища, поєднання звичних і неординарних елементів.

Висновки

Результати даного дослідження дають підставу зробити наступні висновки: процес соціалізації та інтеграції активно охоплює усі сфери життєдіяльності сучасної людини. Ці процеси торкаються різноманітних сфер людського життя, включаючи й дозвілля. Головні принципи надають основу концепції формування центрів дозвілля як установ культури нових типів. Є вимоги цілісності, повноти, доступності й безперервності простору й процесу дозвільної діяльності.

Зокрема основним методом організації просторового середовища є раціональне продовження від функціональності простору до його призначення. Ефективність даного методу визначена за аналізом досвіду багатьох розвинених країн. Людська особистість вельми складна і багатогранна. Питання, пов'язані з вивченням особистості, привертають увагу філософів та економістів, соціологів і юристів, педагогів і психологів, мистецтвознавців та представників багатьох інших галузей науки. Кожна молода людина являє собою конкретну особистість. Для якої характерне те чи інше відношення до оточуючих людей, явищ, предметів, характерна певна поведінка в різних життєвих ситуаціях.

Особистість – це людська індивідуальність, виступаюча як суб'єкт пізнання і перетворення світу. Людина стає особистістю по мірі засвоєння соціального досвіду у всіх його проявах. Становлення повноцінною, тобто творчою особистістю – процес тривалий, складний і суперечливий. Особистість конкретної людини, яка є членом людського суспільства, підпорядковується усім властивим законам розвитку і формування. Ці закони висловлюють ставлення кожної молодої людини до інших людей, до самої себе, до навколишньої дійсності залежно від особливостей суспільства, в якому вона живе. Людина постійно перебуває в певних відносинах з іншими членами суспільства, з різними групами і верствами суспільства. Ось ці суспільні відносини

людини з суспільством, і є тим фундаментом, на основі якого формується людська особистість. Кожна особистість пов'язана найрізноманітнішим чином з навколишнім світом, з суспільством, і перш за все пов'язана відносинами, що складаються через виробництво і споживання матеріальних благ. Ці відносини є основними у формуванні особистості людини, її свідомості.

За результатами проведених досліджень визначено важливість вирішення питання сучасних центрів культури для молоді, сформовані основні принципи та вимоги проектування інтер'єрного простору науково-розважального, культурного центру, з урахуванням соціологічних складових частин впливу на людину, визначені базові компоненти і складові елементи функціонального зонування культурного центру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабенко Н. Б. Культурно-дозвілєва діяльність. Програма дисципліни / Надія Борисівна Бабенко. – К. : Видавничий центр ДАКККМ, 2001. – 28 с.
2. Бороннікова Г. О. Соціокультурні типи і політичні орієнтації студентів / Галина Олександрівна Бороннікова. – К. : Державний ун-т гуманітарних наук, соціологічний факультет, 2004. – 282 с.
3. Бороннікова Г. О. До проблеми вивчення студентства, як носія духовно-моральних якостей інтелігенції / Галина Олександрівна Бороннікова. – К. : Державний ун-т гуманітарних наук, соціологічний факультет, 2004. – 262 с.
4. Бороннікова Г. О. Соціологічні дослідження культури і дозвілля сім'ї в сучасній соціально-культурній ситуації / Галина Олександрівна Бороннікова. – К. : Матеріали міжрегіон. наук.-практ. конф. 11-12 травня 2004 року, м. Перм, 2002. – 90 с.
5. Бороннікова Г. О. Проектування культурно-дозвілєвих програм для студентської молоді. Формування гуманітарного середовища і позанавчальна робота у вузі, технікумі, школі / Галина Олександрівна Бороннікова. – К. : матеріали У11 всеросійської конф. у м. Перм, 2005. – 292 с.
6. Бороннікова Г. О. Вивчення молоді як споживача культурних послуг / Галина Олександрівна Бороннікова. – К. : матеріали всеросійської конф. у м. Пенза, 2004. – 119 с.

7. Волощенко Г. Г. Дозвілля: проблематика і гіпотеза його розвитку в соціокультурному проектуванні / Галина Григорівна Волощенко. – К. : Орієнтири культурної політики: інформ. СБ – 2002. – № 10. – 8 с.
8. Шамсутдінова Д. В. Дозвіллева діяльність, як фактор соціально-культурної інтеграції особистості / Дільбар Валієва Шамсутдінова. – К. : Казан. держ. ун-т культури і мистецтв. – СПб, – 2002. – 41 с.
9. Ключко О. М. Центр дозвілля: зміст і форми діяльності / Олена Михайлівна Ключко. – К. : Центри дозвілля. – М. : Наука, – 1987. – 139 с.
10. Сафронова О. О. Особливості формування простору центру культури для молоді в умовах реконструкції промислової будівлі / О. О. Сафронова, О. В. Сергеева. – К. : Вісник КНУТД, випуск №6 (92) 2015 р. – 295 с.

Определение тенденций в формировании интерьера молодёжного центра культуры при реновации промышленного здания

Сергеенков С. О., Заварзин О. А.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

В статье определены принципы, тенденции формирования интерьерного пространства и доказана актуальность реновации промышленных зданий под инновационные учреждения развития культуры молодежи. Определены перспективные принципы и тенденции функционирования современного центра культуры для молодежи. Выявлены перспективные средства и методы формирования интерьера современного центра культуры для молодежи с учетом современных проблем организации пространства. Полученные результаты могут быть использованы в процессе реновации промышленного здания при проектировании интерьерной среды центра культуры.

Ключевые слова: центр культуры, реновация, промышленное здание, инновация, интерьерное пространство, досуг

Identification of trends in the formation of the interior of the youth center of culture for renovation of an industrial building

Sergeenkov S. O., Zavarzin O. A.

Kiev National University of Technology and Design

The article sets out the principles and trends of formation of interior space and proved the relevance of industrial buildings under renovation innovative institutions of youth culture. Perspective trends and principles of functioning of the modern cultural center for young people. Identified promising means and methods of forming the interior of the modern cultural center for young people to meet modern challenges of formation space. The results obtained can be used in the renovation of an industrial building in the design of interior environment culture center.

Keywords: cultural center, renovation, building, industrial, innovation, interior space, leisure